

KARTA MODUŁU

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE								
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA WYDZIAŁ NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH								
Kierunek studiów:		Psychologia						
Poziom studiów:		Jednolite studia magisterskie						
Profil studiów:		Praktyczny						
Forma studiów:		Stacjonarne						
Nazwa modułu:		Psychoterapia - metody i procesy						
Rodzaj modułu:		Moduł kształcenia kierunkowego						
Język wykładowy:		Język polski						
Rok studiów:	3	Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:						
Semestr:	6	Wykłady	Ćwiczenia	-	-	-	-	-
Liczba punktów ECTS ogółem:	5	30	30	-	-	-	-	-
Forma zaliczenia:		Zaliczenie z oceną						
Wymagania wstępne:		Wiedza z zakresu rozwoju człowieka, procesów poznawczych oraz mechanizmów osobowościowych. Umiejętność analizy zachowań w kontekście społecznym i klinicznym. Podstawowa kompetencja w prowadzenia wywiadu. Świadomość roli własnej osoby w procesie komunikacji i pomagania.						
II. CELE KSZTAŁCENIA								
Cele kształcenia:								
Cel 1: Poznanie definicji psychoterapii, głównych nurtów, metod, technik oraz procesów psychoterapeutycznych w różnych formach psychoterapii. Cel 2: Nabycie umiejętności rozpoznawania i opisywania procesów psychoterapeutycznych oraz adekwatnych metod pracy psychoterapeutycznej w kontekście specyfiki problemu pacjenta. Cel 3: Kształtowanie wrażliwości etycznej i odpowiedzialnej postawy wobec pacjenta w relacji psychoterapeutycznej.								
III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH ORAZ METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW								
Efekt	Student, który zaliczył moduł w zakresie:					Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji	
wiedzy:								
W01	Zna w pogłębionym stopniu uwarunkowania funkcjonowania psychoterapii w systemie ochrony zdrowia i innych instytucjach życia społecznego.					K3PS_W02	Pisemny test wiedzy; Zadanie praktyczne	
W02	Rozumie w pogłębionym stopniu podstawowe nurty psychoterapii, ich terminologię, założenia teoretyczne oraz praktyczne zastosowanie kliniczne.					K3PS_W04	Pisemny test wiedzy; Zadanie praktyczne	
W03	Posiada pogłębioną wiedzę o procesach psychoterapeutycznych w pracy z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi na różnych etapach rozwoju.					K3PS_W06	Pisemny test wiedzy; Zadanie praktyczne	
W04	Rozumie w pogłębionym stopniu pojęcia normy, patologii, przystosowania i dysfunkcjonalności w kontekście pracy psychoterapeutycznej.					K3PS_W10	Pisemny test wiedzy; Zadanie praktyczne	

W05	Zna w pogłębionym stopniu mechanizmy zaburzeń psychicznych oraz ich znaczenie dla doboru metod psychoterapeutycznych.	K3PS_W19	Pisemny test wiedzy; Zadanie praktyczne
W06	Posiada pogłębioną wiedzę o koncepcjach zdrowia psychicznego i choroby w kontekście psychoterapii.	K3PS_W20	Pisemny test wiedzy; Zadanie praktyczne
umiejętności:			
U01	Umie interpretować procesy psychoterapeutyczne w oparciu o wiedzę psychologiczną i psychopatologiczną.	K3PS_U01	Zadanie praktyczne
U02	Potrafi analizować relację psychoterapeutyczną z uwzględnieniem mechanizmów psychologicznych.	K3PS_U01	Zadanie praktyczne
U03	Umie wyjaśniać znaczenie objawów psychicznych w kontekście procesu psychoterapii.	K3PS_U01	Zadanie praktyczne
U04	Potrafi na poziomie rozszerzonym udzielać pomocy psychologicznej poprzez dobór odpowiednich form pomocy psychoterapeutycznej adekwatnie do sytuacji pacjenta.	K3PS_U06	Zadanie praktyczne
U05	Umie reagować na sytuacje kryzysowe z wykorzystaniem elementów interwencji opartych na technikach i narzędziach z zakresu psychoterapii.	K3PS_U06	Zadanie praktyczne
U06	Potrafi zaplanować wstępne działania psychoterapeutyczne w pracy indywidualnej i grupowej.	K3PS_U07	Zadanie praktyczne
U07	Umie opisać strukturę procesu psychoterapii indywidualnej, grupowej, w tym terapii rodzin.	K3PS_U07	Zadanie praktyczne
U08	Potrafi wskazać odpowiednie techniki psychoterapeutyczne w zależności od specyfiki problemu psychologicznego.	K3PS_U07	Zadanie praktyczne
kompetencji społecznych:			
K01	Jest świadomy konieczności stałego rozwoju zawodowego w obszarze psychoterapii i doskonalenia warsztatu pracy.	K3PS_K05	Obserwacja i ocena aktywności oraz postawy studenta
K02	Jest gotowy do podejmowania współpracy dotyczącej pracy psychologicznej z psychoterapeutą.	K3PS_K10	Obserwacja i ocena aktywności oraz postawy studenta
K03	Jest świadomy etycznych konsekwencji stosowanych metod i interwencji psychoterapeutycznych.	K3PS_K10	Obserwacja i ocena aktywności oraz postawy studenta
IV. TREŚCI PROGRAMOWE			
Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałem na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)			
Wykłady			
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin	
WY01	Przedstawienie treści karty modułu. Czym jest psychoterapia i jakie pełni funkcje w systemie ochrony zdrowia? Podstawowe nurty psychoterapii - różnice teoretyczne i wynikające z tego konsekwencje w praktycznym zastosowaniu.	2	
WY02	Jakie procesy zachodzą w psychoterapii? Dynamika relacji pacjent-psychoterapeuta. Znaczenie mechanizmów obronnych oraz zjawiska oporu w procesie psychoterapeutycznym.	2	
WY03	Psychoanaliza i terapia psychoanalityczna. Mechanizmy nieświadomych procesów i ich wpływ na zachowanie pacjenta. Znaczenie dla pracy psychoterapeutycznej.	2	
WY04	Psychoterapia psychodynamiczna w praktyce. Charakterystyczne cechy psychoterapii ekspresywnej i wspierającej. Współczesne koncepcje oraz ich znaczenie dla pracy psychoterapeutycznej.	2	
WY05	Podejście behawioralne i poznawcze w pracy z pacjentem. Koncepcja rozumienia przeżyć i zachowań swoich i innych oraz ich znaczenie dla planowania działań psychoterapeutycznych.	2	

WY06	Analiza procesu psychoterapii poznawczo-behawioralnej. Jak stosować efektywnie techniki i procedury w praktyce?	2
WY07	Psychoterapia humanistyczno-egzystencjalna. Dlaczego i jak relacja oraz autentyczność w procesie psychoterapii ma wpływ na motywację i zmianę pacjenta?	2
WY08	Przegląd innych szkół psychoterapeutycznych. Jak różnice w zakresie stosowanych metod pracy wpływają na decyzje terapeutyczne oraz przebieg procesu psychoterapeutycznego?	2
WY09	Na czym polega specyfika współczesnych koncepcji psychoterapeutycznych w porównaniu z podejściami klasycznymi? Jakie jest ich znaczenie dla skuteczności i jakości pracy psychoterapeutycznej?	2
WY10	Jak przebiega proces psychoterapii indywidualnej? Struktura sesji i etapy interwencji. Znaczenie dla skuteczności terapii.	2
WY11	Proces psychoterapii grupowej. Mechanizmy dynamiki grupowej i interakcji. Wpływ na rozwój i wsparcie pacjentów.	2
WY12	Psychoterapia rodzin i par. Analiza interwencji psychoterapeutycznych w psychoterapii systemowej. Jakie znaczenie mają relacje w rozumieniu konfliktów rodzin i par?	2
WY13	Psychoterapia dzieci i młodzieży. Kontekst rozwojowy i rodzinny. Charakterystyczne procesy w pracy z młodzieżą i ich znaczenie w praktyce.	2
WY14	Psychoterapia w kontekście wybranych zaburzeń psychicznych. Przegląd i porównanie technik pracy w poznanych nurtach psychoterapeutycznych w oparciu o studia przypadków.	2
WY15	Dylematy w pracy psychoterapeutycznej. Jak sobie z nimi radzić? Rola wartości etycznych w kształtowaniu praktyki psychoterapeutycznej i ścieżki zawodowej. Podsumowanie zajęć.	2
Ćwiczenia		
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin
ĆW01	Prezentacja treści karty modułu. Czym jest psychoterapia w praktyce? Analiza realnych sytuacji zgłoszenia się pacjenta i dyskusja nad granicami oddziaływań psychologicznych i psychoterapeutycznych.	2
ĆW02	Motywacja pacjenta i kontekst zgłoszenia się na psychoterapię. Studium przypadków rozpoczęcia psychoterapii w różnych warunkach organizacyjnych.	2
ĆW03	Psychoterapia psychodynamiczna w działaniu. Studium przypadku i grupowa analiza mechanizmów intrapsychicznych pacjenta.	2
ĆW04	Podejście behawioralne i poznawczo-behawioralne. Praca problemowa nad doбором technik do konkretnych trudności pacjenta.	2
ĆW05	Psychoterapia humanistyczno-egzystencjalna. Dyskusja nad rolą relacji psychoterapeutycznej na podstawie symulacji scen sesji psychoterapeutycznych.	2
ĆW06	Dobór metod psychoterapeutycznych do problemu klinicznego. Praca w grupach nad planem pomocy dla różnych profili pacjentów.	2
ĆW07	Kontakt psychoterapeutyczny. Symulacje rozmowy wstępnej z pacjentem i omówienie czynników budujących przymierze psychoterapeutyczne.	2
ĆW08	Norma i zaburzenie w praktyce klinicznej. Analiza opisów przypadków i problemowe rozstrzyganie granic funkcjonowania zdrowego i patologicznego.	2
ĆW09	Objawy psychiczne w procesie psychoterapii. Analiza materiału klinicznego i interpretacja znaczenia objawów dla pracy terapeutycznej.	2
ĆW10	Struktura procesu psychoterapii indywidualnej. Analiza kolejnych etapów psychoterapii na przykładach klinicznych.	2
ĆW11	Proces psychoterapii grupowej. Symulacja elementów pracy grupowej i omówienie dynamiki grupowej.	2
ĆW12	Psychoterapia par i rodzin w praktyce. Studium przypadku z analizą relacji systemowych i planowaniem interwencji.	2
ĆW13	Psychoterapia dzieci i młodzieży. Analiza przypadków rozwojowych i problemowe dostosowanie metod psychoterapeutycznych.	2
ĆW14	Dynamika relacji pacjent-psychoterapeuta. Analiza roli psychoterapeuty i dyskusja nad jej znaczeniem w procesie psychoterapeutycznym.	2
ĆW15	Dylematy w pracy psychoterapeuty. Analiza realnych sytuacji zawodowych i dyskusja nad odpowiedzialnością psychoterapeuty. Podsumowanie zajęć.	2
V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE		

1. Metody kształcenia: wykład konwersatoryjny, dyskusja, studium przypadku, metoda problemowa, analiza materiału klinicznego, symulacje sytuacji terapeutycznych, analiza dylematów etycznych, praca grupach.

2. Narzędzia (środki) dydaktyczne: prezentacje multimedialne, opisy przypadków klinicznych, scenariusze symulacji i odgrywania ról, zestawy pytań problemowych, opisy dylematów etycznych, arkusze pracy, materiały źródłowe.

VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU

1. Formy zaliczenia:

Wykłady - zaliczenie z oceną

Ćwiczenia - zaliczenie z oceną

Zaliczenie modułu odbywa się z oceną zgodną z przyjętą skalą ocen obowiązującą na uczelni (od oceny niedostatecznej do oceny bardzo dobrej).

2. Sposób weryfikacji i oceniania efektów uczenia się:

A. Wykłady – opis formy zaliczenia i kryteria oceny formującej:

a1) Pisemny test wiedzy

Pisemny test wiedzy stanowi główną metodę weryfikacji efektów uczenia się odnoszących się do wiedzy. Pisemny test wiedzy w formie testu jednokrotnego wyboru składającego się z 30 pytań dotyczących wiedzy studenta z zakresu etyki zawodu psychologa. Student otrzymuje 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź. Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 30 punktów. Minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia pisemnego testu wiedzy: 16 punktów. Końcowa liczba punktów przyznanych studentowi za tę część zaliczenia stanowi sumę punktów uzyskanych za pisemny test wiedzy.

Kryteria oceny podsumowującej wykłady:

Maksymalna suma punktów do uzyskania z wykładów za wszystkie formy zaliczenia: 30 punktów. Minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia wykładów: 16 punktów. Końcowa liczba punktów przyznanych studentowi za wykłady stanowi sumę punktów przyznanych za wszystkie formy zaliczenia wykładów. Końcowa liczba punktów za wykłady jest przeliczana na wartości procentowe, na jej podstawie powstaje ocena podsumowująca wykłady. Ocena podsumowująca wykłady jest przyznawana zgodnie z odpowiadającym jej progiem procentowym:

0% - 50% - ocena niedostateczna

51% - 60% - ocena dostateczna

61% - 70% - ocena dostateczna plus

71% - 80% - ocena dobra

81% - 90% - ocena dobra plus

91% - 100% - ocena bardzo dobra

B. Ćwiczenia – opis form zaliczenia i kryteria oceny formującej:

b1) Zadanie praktyczne

Zadanie praktyczne jest główną metodą weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności i częściowo wiedzy. W ramach zadania praktycznego studenci dokonują analizy indywidualnego przypadku w oparciu o teorię z zakresu wybranego nurtu psychoterapeutycznego, na podstawie której przygotowują prezentację zawierającą wyniki analizy i symulację dialogu pomiędzy psychoterapeutą a pacjentem. Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 30 punktów. Minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia zadania praktycznego: 16 punktów. Końcowa liczba punktów przyznanych studentowi za tę część zaliczenia stanowi sumę punktów przyznanych za prezentację oraz zawarte w niej wyniki analizy, a także realizację symulacji dialogu pomiędzy psychoterapeutą a pacjentem.

Kryteria oceny zadania praktycznego (maks. 30 pkt):

a) Analiza przypadku i prezentacja (20 pkt):

0–5 pkt – trafność identyfikacji problemów psychologicznych i celów interwencji w oparciu o wybrany nurt psychoterapeutyczny

0–5 pkt – głębokość i spójność analizy przypadku z uwzględnieniem teorii psychoterapeutycznej oraz praktycznych implikacji

0–5 pkt – adekwatność rekomendowanych działań terapeutycznych i ich powiązanie z teorią oraz zasadami etyki psychoterapeutycznej

0–5 pkt – jasność, logiczna struktura i komunikatywność prezentacji wyników analizy

b) Symulacja dialogu terapeutycznego (10 pkt):

0–5 pkt – wiarygodność i realistyczność prowadzonego dialogu z pacjentem, zgodność z teorią nurtu psychoterapeutycznego

0–5 pkt – umiejętność stosowania technik komunikacji i interwencji psychoterapeutycznych, refleksja nad własnym warsztatem pracy

b2) Aktywność oraz postawa studenta – kryteria oceny:

Aktywność oraz postawa studenta jest poddawana obserwacji i ocenie w toku ćwiczeń, co stanowi główną metodę weryfikacji efektów uczenia się odnoszących się do kompetencji społecznych. Student może uzyskać punkty w toku zajęć za aktywne zachowania i postawy zgodne z požądanymi kompetencjami społecznymi. Ocena dokonywana jest systematycznie podczas każdego zajęcia, a student może otrzymać maksymalnie 1 punkt za każde zajęcia w zależności od stopnia przejawiania aktywności i postaw. Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 15 punktów. Minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia: 6 punktów. Końcowa liczba punktów przyznanych studentowi za tę część zaliczenia stanowi sumę punktów przyznanych na podstawie obserwacji i oceny przejawianych aktywnych zachowań i postaw zgodnych z požądanymi kompetencjami społecznymi.

Obserwacji i ocenie podlegają następujące aktywne zachowania i postawy zgodne z požądanymi kompetencjami społecznymi:

- merytoryczny i refleksyjny udział w dyskusjach dotyczących teorii i praktyki psychoterapeutycznej
- aktywność i zaangażowanie w ćwiczenia, odgrywanie ról oraz pracę grupową
- świadomość etycznych konsekwencji stosowanych metod i interwencji
- postawa sprzyjająca tworzeniu pozytywnej, bezpiecznej i wspierającej atmosfery w grupie
- otwartość na informację zwrotną i refleksja nad własnym postępowaniem

Kryteria oceny podsumowującej ćwiczenia:

Maksymalna suma punktów do uzyskania z ćwiczeń za wszystkie formy zaliczenia: 45 punktów. Minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia ćwiczeń: 23 punkty. Końcowa liczba punktów przyznanych studentowi za ćwiczenia stanowi sumę punktów przyznanych za wszystkie formy zaliczenia ćwiczeń. Końcowa liczba punktów za ćwiczenia jest przeliczana na wartości procentowe, na jej podstawie

powstaje ocena podsumowująca ćwiczenia. Ocena podsumowująca ćwiczenia jest przyznawana zgodnie z odpowiadającym jej progiem procentowym:

0% - 50% - ocena niedostateczna
51% - 60% - ocena dostateczna
61% - 70% - ocena dostateczna plus
71% - 80% - ocena dobra
81% - 90% - ocena dobra plus
91% - 100% - ocena bardzo dobra

3. Podstawowe kryteria zaliczenia i oceny modułu:

Student otrzymuje zaliczenie modułu jeżeli:

- spełnił warunki zaliczenia wykładów i otrzymał co najmniej ocenę dostateczną z wykładów (ocena podsumowująca wykłady)
- spełnił warunki zaliczenia ćwiczeń i otrzymał co najmniej ocenę dostateczną z ćwiczeń (ocena podsumowująca ćwiczenia).

Niezaliczenie przynajmniej jednej składowej (wykłady, ćwiczenia) skutkuje niezaliczeniem całego modułu.

Ocena podsumowująca moduł jest ustalana na podstawie średniej arytmetycznej ocen formujących (ocena podsumowująca wykłady i ocena podsumowująca ćwiczenia). Średnia jest obliczana zgodnie z regulaminem studiów i zaokrąglana do pełnego stopnia zgodnie ze skalą ocen obowiązującą na uczelni (od oceny niedostatecznej do oceny bardzo dobrej).

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	60
Udział w wykładach	30
Udział w ćwiczeniach	30
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	65
Przygotowanie do wykładu	10
Przygotowanie do ćwiczeń	15
Przygotowanie do pisemnego testu wiedzy z wykładu	15
Przygotowanie do zaliczenia ćwiczeń	25
Łączna liczba godzin	125
Punkty ECTS za moduł	5

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Grzesiuk, L. (Red.). (2006). *Psychoterapia. Tom I-II. Teoria. Praktyka. Podręcznik akademicki*. Eneteia.
2. Grzesiuk, L. (Red.). (2011). *Psychoterapia. Tom VI. Szkoły i metody. Podręcznik akademicki*. Eneteia.
3. Cierpiałkowska, L., Sęk, H. (2020). *Psychologia kliniczna*. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca:

1. Aleksandrowicz J. W. (2023). *Psychoterapia. Poradnik dla pacjentów*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
2. Asen, E., Fonagy, P. (2024). *Terapia rodzin oparta na mentalizacji*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
3. Clarkin, J. F., Fonagy, P., Gabbard, G. O. (Red.). (2013). *Psychoterapia psychodynamiczna zaburzeń osobowości*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
4. Czubała, J. C. (2013). *Czynniki leczące w psychoterapii*. Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Diamond, D., Yeomans, F. E., Stern, B. L., Kernberg, O. F. (2023). *Psychoterapia skoncentrowana na przeniesieniu w leczeniu patologicznego narcyzmu*. Dolnośląskie Centrum Psychodynamiczne.
6. Doering, S. (2024). *Rezonans – spotkanie – zrozumienie. Ukryta komunikacja w relacji terapeutycznej*. Dolnośląskie Centrum Psychodynamiczne.
7. Drat-Ruszczak, K., Dążkowska-Zelińska, E. (Red.). (2005). *Podręcznik pomagania. Podstawy pomocy psychologicznej. Szkoły i kierunki psychoterapii*. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej „Academica”.
8. Gabbard, G. O. (2009). *Psychiatra psychodynamiczna w praktyce klinicznej*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
9. Goldenberg, H., Goldenberg, I. (2015). *Terapia rodzin*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
10. Hayes S.C., Hofmann S.G. (2021). *Terapia poznawczo-behawioralna oparta na procesach*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

11. Kernberg, O. F. (2023). *Nienawiść, pustka, nadzieja. Psychoterapia skoncentrowana na przeniesieniu w leczeniu zaburzeń osobowości*. Krakowskie Centrum Psychodynamiczne.
12. Kokoszka, A. (2009). *Wprowadzenie do terapii poznawczo-behawioralnej*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
13. Leahy, R. L. (2018). *Techniki terapii poznawczej. Podręcznik praktyka*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
14. McWilliams, N. (2021). *Diagnoza psychoanalityczna*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
15. McWilliams, N. (2023). *Psychoterapia psychoanalityczna*. Wydawnictwo Harmonia Universalis.
16. Mellibruda, J. (2009). *Teoria i praktyka terapii Gestalt*. Instytut Psychologii Zdrowia PTP.
17. Yalom, I. D. (2023). *Psychologia egzystencjalna*. Czarna owca.
18. Yalom, Y., Leszcz, M. (2016). *Psychoterapia grupowa. Teoria i praktyka*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
19. Young, J., Klosko, J. S., Weishaar, M. E. (2025). *Terapia schematów*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.